

901169 Økt verdiskaping av restråstoff

- fokus på rygger i klippfiskindustrien

Start: 01.11.2015

Slutt: 30.05.2017

FHF-Kontakt: Lorena Gallart Jornet

Tilsagn FHF: 500.000 kr

Ansvarlig FoU-institusjon: Møreforskning Ålesund

Utførende prosjektleder: Margareth Kjerstad

Resultatmål:
Avklare om tilgjengelig teknologi for maskinell fraksjonering av klippfiskrygger til loins, farse, bein og svømmeblærer kan øke utnyttelse av restråstoff og verdipotensialet i norsk klippfiskindustri. Forsøkene vil ha hovedfokus på torsk, men tester vil også gjennomføres for sei, lange og brosme. <ul style="list-style-type: none">
• Kartlegge produkt- og markedsmuligheter for tørkede og fryste rygger, svømmeblære, «ryggloins», farse og beinfraksjon fra klippfiskrygger.
• Uttesting MESA 850 cod backbone processor for produksjon av svømmeblære, bein og loins fra klippfiskrygger.
Nytteverdi:
Norsk hvitfisknæring har behov for å øke sine driftsmarginer. Bedre anvendelse av restråstoffet kan gi større verdiskaping og økte marginer. Gjennom forprosjektet skal en få testet ut om tilgjengelig produksjonsutstyr for rygger, svømmeblære, ryggloins og farse fungerer optimalt. Om resultatene blir gode danner dette grunnlag for fullskala produksjon og lansering av nye produkter fra norske klippfiskprodusenter.
Oppnådde resultater og anbefalinger:
Erfaringer: <ul style="list-style-type: none">
• MESA 850 Backbone Processor er enkel, lett å operere og rengjøre.
• En fikk god flyt i produksjonen og tilfredsstillende utbytte for ferske torskerygger.
• Maskinen greidde ikke å skjære svømmeblærer fra sei og har et forbedringspotensial for fersk lange og brosme.
• Maskinen fungerte bedre for stor fisk (3-5 kg) enn liten fisk (2 kg +).
• Det var arbeidskrevende å mate inn ryggene i maskinen, trenger gode logistikk-løsninger.
• Svømmeblæren utgjør 1 %, ryggloins 0,3 % og beinfraksjonen 3,3 % fra hodekappet torsk.
• Produksjonsutbytte for svømmeblære fra stor torsk (3-5 kg) er 21 %.
• Gjennomsnittlig utbytte for torskeloins er 7 %.
• Maskinell tørking av svømmeblærene reduserte vekten med 70 %.
• Hele rygger med svømmeblære er mer attraktivt å omsette til det asiatiske marked enn tidligere på grunn av økt etterspørsel og prisnivå på hele ryggbein.
• Globale trender har medført at hvitfiskrygger og annet restråstoff har blitt en ettertraktet global handelsvare.
• Nye produkt- og markedsmuligheter er avdekket i prosjektet og lønnsomheten vil være avhengig av hvilke produkt- og markedsalternativ som gir best inntektsgrunnlag.
• Det er et godt betalende marked for svømmeblærer i Asia.
• Prisnivået man oppnår for ubearbeidede rygger vil påvirke lønnsomheten.
• Tid og kostnader ved å utvikle nye produkt- og markedsmuligheter vil være en avgjørende faktor for lønnsom satsing.
• Produksjon av svømmeblærer, loins og rygger vil kreve investeringer i nye logistikk-løsninger, produksjonslinjer, flere sysselsatte og nye kunder. Et tettere samarbeid mellom marin ingrediensindustri og klippfisknæringen vil skape grunnlag for bedre ressursutnyttelse, nye produkter, investeringer og økt verdiskaping.
Formidling og leveranser:
<ul style="list-style-type: none">
• Sluttrapport: «Økt verdiskaping av restråstoff. Fokus på rygger i klippfiskindustrien»
• Fakta-ark. «Potensiale for utnyttelse av svømmeblærer og klippfiskrygger»
Eventuelt:

